КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут журналістики і масової комунікації
Кафедра журналістики та української філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 2. «Медіаправо»

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Дяченко Ірина Миколаївна, к.н.соц.ком., доцент КЖУФ
Контактний телефон	+38-096-930-6777
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	779-409-3441, код 4iVeTs
E-mail:	irinadyachenko777@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3309
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (Магістерський)	
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	
Спеціальність	С7 Журналістика	
Освітня програма	Медіакомунікації	
Форма навчання	Денна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Професійна підготовка	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	-	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ПП 3 Медіаменеджмент ЗП 4 Журналістська етика ПП 6 Курсова робота зі спеціальності П 1 Переддипломна виробнича практика А 1 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Медіаправо» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системного розуміння правових засад функціонування медіа та здійснення журналістської діяльності, основних прав і обов'язків журналістів та суб'єктів у сфері медіа, розвиток здатності застосовувати норми інформаційного та медійного законодавства у професійній діяльності, аналізувати правові ризики під час створення і поширення медіаконтенту, захищати професійні права журналіста та обґрунтовувати правомірність професійних рішень.

Завдання навчальної дисципліни:

– формування системного розуміння правових засад діяльності медіа та журналістики;

– ознайомлення з основними нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність у сфері медіа;

– формування розуміння конституційних гарантій свободи слова, свободи вираження поглядів та права на інформацію;

– вивчення правового статусу журналіста, працівника медіа та суб'єкта у сфері медіа;

– формування навичок застосування законодавства про доступ до публічної інформації;

– вивчення правових засад отримання, перевірки, використання та поширення інформації;

– формування розуміння правових обмежень свободи слова та підстав відповідальності за поширення інформації;

– вивчення правових аспектів захисту честі, гідності та ділової репутації;

– формування розуміння правових засад захисту приватного життя, персональних даних та зображення особи;

– вивчення основ авторського права та суміжних прав у журналістській і медійній діяльності;

– формування навичок правомірного використання текстового, фото-, відео-, аудіо- та іншого цифрового контенту;

– формування здатності аналізувати правові аспекти діяльності онлайн-медіа, соціальних мереж та цифрових платформ;

– розвиток навичок виявлення та оцінювання правових ризиків під час підготовки й поширення медіаконтенту;

– формування здатності застосовувати правові норми для обґрунтування професійних рішень і захисту прав журналіста та медіа.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

– поняття, предмет та основні принципи медіаправа;

– систему законодавства України у сфері медіа та журналістської діяльності;

– основні положення Закону України «Про медіа» та особливості його застосування;

– конституційні засади свободи слова, свободи вираження поглядів та права на інформацію;

– правовий статус, професійні права та обов'язки журналіста і працівника медіа;

– правові засади діяльності суб'єктів у сфері медіа та державного регулювання медійної сфери;

– правові механізми отримання доступу до публічної інформації;

– правові вимоги до збирання, використання та поширення інформації;

– підстави та межі обмеження свободи слова і поширення інформації;
– правові засади захисту честі, гідності та ділової репутації;
– правові принципи захисту приватного життя, персональних даних та права на зображення;
– основні положення авторського права і суміжних прав у сфері журналістики та медіа;
– правові аспекти використання цифрового контенту, матеріалів соціальних мереж та інформації з відкритих джерел;
– види юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері медіа та журналістської діяльності.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

– застосовувати норми медійного та інформаційного законодавства під час вирішення професійних ситуацій;
– визначати правові підстави для отримання, використання та поширення інформації;
– аналізувати правовий статус журналіста та визначати межі його професійних прав і обов'язків;
– використовувати законодавчі механізми доступу до публічної інформації;
– оцінювати правомірність обмеження доступу до інформації та поширення інформації;
– визначати правові ризики під час підготовки та публікації журналістських матеріалів;
– аналізувати правові аспекти висвітлення приватного життя та використання персональних даних;
– оцінювати ризики порушення честі, гідності та ділової репутації під час поширення медіаконтенту;
– застосовувати норми авторського права та суміжних прав під час створення і використання медіаконтенту;
– визначати правомірність використання фото-, відео-, аудіо- та текстових матеріалів, зокрема отриманих із мережі Інтернет і соціальних мереж;
– аналізувати правові особливості функціонування онлайн-медіа та використання цифрових платформ;
– знаходити та критично аналізувати актуальні нормативно-правові акти й судову практику з питань медіаправа;
– обґрунтовувати професійні рішення з урахуванням правових норм та можливих юридичних ризиків;
– захищати професійні права журналіста та суб'єкта у сфері медіа, використовуючи передбачені законодавством правові механізми.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК09*. Здатність здійснювати професійну та виробничу діяльність у правовому полі, застосовуючи норми національного та міжнародного медіазаконодавства для запобігання правовим ризикам.

Програмні результати навчання

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

РН10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

РН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

РН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН15*. Керуватися чинним нормативно-правовим забезпеченням інформаційної сфери, кваліфіковано дотримуватися авторських прав, вимог щодо захисту персональних даних та прав громадян під час створення й поширення медіапродукції.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ І. ТЕОРЕТИЧНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ МЕДІАПРАВА

Тема 1. Вступ до медіаправа

Тема 2. Свобода слова та право на інформацію

Тема 3. Правовий статус журналіста

Тема 4. Законодавче регулювання медіа

Розділ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАПРАВА ТА ЗАХИСТУ ПРАВ У СФЕРІ МЕДІА

Тема 5. Права людини в медіапросторі

Тема 6. Відповідальність у сфері медіа

Тема 7. Інформаційна безпека та протидія дезінформації

Тема 8. Актуальні виклики і тенденції медіаправа

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів **навчання** та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю: **Вхідний контроль:**. проводиться на початку вивчення курсу з метою визначення рівня підготовки студентів до вивчення певної дисципліни, або загального рівня підготовки студентів за попередній період навчання. Здійснюється у формі вступного бліц-опитування або тестування.

Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час семінарських (практичних) занять, перевірки індивідуальних завдань і самостійної роботи, проведення тестування. Передбачає оцінювання виконання практичних завдань із медіаправа, аналізу правових ситуацій, аргументованої участі в дискусіях, підготовки презентації щодо законодавчого регулювання діяльності медіа в Україні та проходження тестування за темами відповідних розділів.

Семестровий (підсумковий) контроль: проводиться у формі екзамену та передбачає виконання підсумкової контрольної роботи або тестування за матеріалом усього курсу.

Особливості оцінювання: кожний компонент поточного контролю та екзамен оцінюються за **100-бальною шкалою**. Внесок відповідного компонента в підсумкову оцінку визначається множенням отриманої оцінки на його ваговий коефіцієнт, установлений у таблиці «Структура компонентів оцінювання та їх питома вага».

Питома вага компонентів оцінювання становить:

Розділ 1 «Теоретичні та нормативні засади медіаправа» – 30%;

Розділ 2 «Практичні аспекти медіаправа та захисту прав у сфері медіа» – 30%;

екзамен – 40%, максимальний внесок у підсумкову оцінку – **40 балів**.

Оцінювання кожного розділу охоплює передбачені таблицею практичні й індивідуальні завдання, участь у дискусіях та тестування. Зазначені в таблиці показники за розділами є підсумковими й повторно до оцінок їхніх компонентів не додаються.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_{вхід.} \times k_{вхід.}$) + ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)

де:

$B_{вхід.}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{вхід.}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{вхід.}$ =0. Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

B_1, B_2, B_3,...., B_n – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; k_1, k_2, k_3,...., k_n – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + ... + k_n + k_{екз.} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ І. ТЕОРЕТИЧНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ МЕДІАПРАВА	**100**	**0,3**	**30**
Тема 1. Вступ до медіаправа Виконання практичних завдань до теми	100	0,05	5
Тема 2. Свобода слова та право на інформацію Участь у дискусії «Свобода слова та її правові обмеження». Аналіз практичних ситуацій щодо реалізації права на інформацію.	100	0,1	10
Тема 3. Правовий статус журналіста Виконання практичних завдань до теми.	100	0,05	5
Тема 4. Законодавче регулювання медіа Підготовка презентації щодо законодавчого регулювання діяльності медіа в Україні.	100	0,05	5
Тестуванна за темами 1-4	100	0,05	5
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАПРАВА ТА ЗАХИСТУ ПРАВ У СФЕРІ МЕДІА	**100**	**0,3**	**30**
Тема 5. Права людини в медіапросторі Виконання практичних завдань до теми	100	0,05	5
Тема 6. Відповідальність у сфері медіа Виконання практичних завдань до теми.	100	0,05	5
Тема 7. Інформаційна безпека та протидія дезінформації Виконання практичних завдань до теми.	100	0,1	10
Тема 8. Актуальні виклики і тенденції медіаправа Участь у дискусії щодо перспектив розвитку медіазаконодавства	100	0,05	5
Тестування за темами 5-8	100	0,05	5
Екзамен	**100**	**0,4**	**40**
Разом	**100**	1	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**До 10 балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання теоретичних і нормативно-правових засад медіаправа, вільно орієнтується в законодавстві України та міжнародних стандартах свободи слова. Самостійно аналізує складні правові ситуації, обґрунтовує правові рішення, оцінює відповідальність медіа та механізми захисту прав журналістів. Бездоганно виконує практичні завдання, аргументовано відстоює власну позицію під час дискусій.
82–89	B	Добре	Здобувач демонструє ґрунтовні знання основ медіаправа, законодавчого регулювання діяльності медіа, прав та обов'язків журналістів. Самостійно аналізує правові ситуації, визначає порушення законодавства та пропонує обґрунтовані шляхи їх вирішення. Успішно виконує практичні завдання, бере активну участь у дискусіях, допускаючи лише незначні неточності.
75–81	C	Добре	Здобувач володіє основними положеннями медіаправа, розуміє принципи свободи слова, права на інформацію та правового регулювання медіадіяльності. Здатний аналізувати типові правові ситуації, визначати права й обов'язки учасників медіапроцесу. Виконує практичні завдання, проте допускає окремі неточності в застосуванні правових норм та аргументації висновків.
67–74	D	Задовільно	Здобувач демонструє базові знання медіаправа, розуміє основні положення законодавства про медіа, права журналістів та принципи інформаційної безпеки. Здатний визначати очевидні правові порушення, проте має труднощі із застосуванням нормативно-правових актів до конкретних ситуацій. Практичні завдання виконує частково самостійно, потребує допомоги викладача.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями з медіаправа, має фрагментарне уявлення про правове регулювання медіа, свободу слова та відповідальність у сфері інформації. Відповіді поверхові, правова аргументація недостатня. Під час аналізу правових ситуацій і виконання практичних завдань допускає суттєві помилки, потребує допомоги викладача.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач демонструє недостатній рівень знань нормативно-правових засад медіаправа, не володіє належним чином основними правовими поняттями та положеннями медіазаконодавства. Не здатний самостійно аналізувати правові ситуації, визначати порушення прав журналістів та обґрунтовувати рішення. Практичні завдання виконує з грубими помилками або не в повному обсязі.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
1–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє необхідних знань основ медіаправа, не розуміє принципів свободи слова, права на інформацію та законодавчого регулювання діяльності медіа. Не здатний аналізувати правові ситуації, застосовувати нормативно-правові акти та виконувати практичні завдання навіть за допомогою викладача. Не досягнув передбачених дисципліною результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верховна Рада України. Процедура боротьби з фейками під час воєнного стану. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://rada.gov.ua
2. Верховний Суд України. Постанова від 15.10.2019 у справі № 757/15613/16-ц.
3. Верховний Суд України. Постанова від 27.11.2018 у справі № 814/3561/16.
4. ГО «Детектор медіа». Як боротися з дезінформацією в Україні: методичні рекомендації. Київ, 2023. 32 с.
5. ГО «Інститут масової інформації». Практичний посібник для журналістів: правові аспекти роботи в умовах війни. Київ, 2023. 72 с.
6. Гончаренко І. В. Медійне право України : навч. посібник. Київ : Кондор, 2023. 256 с.
7. Долішній В. І. Медіаправо України : навчальний посібник. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2019. 280 с.
8. Дьяків С. В. Відповідальність медіа за мову ворожнечі: сучасні виклики. Журналістика і право. 2022. № 4. С. 20–28.
9. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950.
10. Загальна декларація прав людини : Резолюція ООН 217 А (III) від 10.12.1948.
11. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 7. Ст. 45.
12. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 38/39. Ст. 424/464.
13. Закон України «Про інформаційну безпеку» від 17.03.2022 № 2249-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 23. Ст. 146.
14. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 18.
15. Закон України «Про медіа» від 13.02.2020 № 2697-IX (із змінами 2022 року). Відомості Верховної Ради України. 2020/2022/2023. № 9/10/7. Ст. 110/76/34.
16. Закон України «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» від 17.11.2014 № 131-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 9. Ст. 86.
17. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993 № 3759-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 11. Ст. 50.
18. Іванова О. В. Юридичні аспекти боротьби з дезінформацією в Україні. Право і медіа. 2023. № 2. С. 45–53.
19. Ільченко О. В. Правові аспекти відповідальності за поширення недостовірної інформації в медіа. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2021. Вип. 198. С. 56–62.
20. Кодекс етики українського журналіста / Національна спілка журналістів України. Київ, 2017. 16 с.
21. Ковальчук І. В. Медіаправо в умовах воєнного стану: юридичний аспект. Вісник Національного університету «Острозька академія». Серія: Право. 2023. Вип. 53. С. 78–87.
22. Ковальчук О. Р. Цифрові медіа і законодавство України: сучасні виклики та перспективи. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Юридичні науки. 2024. Вип. 12. С. 45–53.
23. Конституційний Суд України. Рішення № 12-рп/2007 від 30.01.2007.
24. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Київ : Верховна Рада України, 1996. 74 с.
25. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131.

26. Кузьмін О. Ю. Цифрові медіа та правове регулювання в Україні. Журналістика і право. 2024. № 1. С. 23–31.

27. Левченко Т. Етичні стандарти в медіа: виклики сучасності. Медіаосвіта в Україні. 2022. Вип. 9. С. 34–42.

28. Офіційний портал відкритих даних України. URL: https://data.gov.ua

29. Офіційний портал «Військові журналісти України». URL: https://miljournal.org.ua

30. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: https://thedigital.gov.ua

31. Офіційний сайт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. URL: https://www.nrada.gov.ua (дата звернення: 27.05.2025, 29.05.2025).

32. Офіційний сайт Національної спілки журналістів України. URL: https://nsju.org (дата звернення: 29.05.2025).

33. Папуша І. В. Правове регулювання медіа в Україні : монографія. Київ : Наукова думка, 2020. 256 с.

34. Пилипенко О. Ю. Право на приватність у медіа: теорія і практика. Вісник Національного університету «Києво-Могилянська академія». 2023. Вип. 56. С. 72–80.

35. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН про захист журналістів, 2019.

36. Рішення Європейського суду з прав людини у справах: «Об’єднання журналістів проти України», «Кузнєцов проти України» та ін. URL: https://hudoc.echr.coe.int

37. Рішення Верховного Суду України від 15.09.2020 у справі № 761/12345/19.

38. Рішення ЄСПЛ у справі «Goodwin v. United Kingdom», 1996 рік (положення щодо свободи вираження думок і інформації).

39. Савченко І. В. Захист честі та гідності в українському медіапросторі: аналіз законодавства і практики. Київ : Інститут медіаправа, 2022. 184 с.

40. Стратегія інформаційної безпеки України на 2023–2027 роки. Київ, 2023. 48 с.

41. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.

42. ЮНЕСКО. Свобода вираження поглядів та безпека журналістів. URL: https://ukraine.unesco.org